

Sterling Steels & Wires Ltd. v. State of Punjab and others
(M. R. Sharma, J.)

ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(2).....

(6) ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 498, (ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੁਰਾਣੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XXXIX ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਬਾਂਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 440, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 498 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (ਪੁਰਾਣੀ) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 440, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਅਤੇ 1973 ਵਿੱਚ ਦੋ ਸੁਤੰਤਰ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ। ਇਸਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਕੋਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XXXIII ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਬਾਂਡਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 440 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੇ ਚੈਪਟਰ VIII ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਕਮ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੀਆ ਰਾਮ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨ ਲਿਆ।

(7) ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

(8) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਚ. ਐਸ. ਬੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ. ਜੇ., ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਐਸ. ਐਸ. ਸਿੱਧੂ, ਜੇ. ਜੇ.
ਸਟਰਲਿੰਗ ਸਟੀਲਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਇਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ., - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1979 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 304

ਅਕਤੂਬਰ 30, 1979।

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1948 ਦਾ 46)—ਸੈਕਸ਼ਨ 4, 4 ਏ, 4 ਬੀ ਅਤੇ 5—
ਸੈਟਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1956 ਦਾ LXXIV)—ਸੈਕਸ਼ਨ 15 —ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950— ਧਾਰਾ

286— ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਪਤ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਏ ਲੇਖਾਂ ਦਾ— ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ—ਕੀ

ਸੋਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ—ਸੈਕਸ਼ਨ 4-ਬੀ— ਕੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—ਸੈਕਸ਼ਨ 5(3)- ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਧਾਰਾ 4(ਬੀ) ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ—ਸੈਕਸ਼ਨ 4-ਬੀ— ਕੀ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ - ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ - ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ।

ਨੇ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮੋਟ ਰਿਆਲ ਦੀ ਖਪਤ ਕਿੱਥੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਆਦਿ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। , ਮਾਲ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰ 1956 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਤਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। . ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸੋਧੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਗ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਪਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲੇਵੀ ਲਈ ਪੜਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਨਿਯਤ ਨੀਤੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4-ਏ ਅਤੇ 4-ਬੀ, ਇਸਲਈ, ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (3) ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੇਵੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਧਾਰਾ 21 ਅਤੇ 23);

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਡੀਲਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟੈਕਸ ਇਸ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ, ਇਹ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਡੀਲਰ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਡੀਲਰ ਖਰੀਦ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2) (ਏ) (ii) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (3) (ਬੀ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੀਲਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਦਭਾਵਨਾਪੂਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (3) ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ

Sterling Steels & Wires Ltd. v. State of Punjab and others
(M. R. Sharma, J.)

ਕਿ ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਡਿਕਰੀਡ ਮਾਲ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3), ਇਸ ਲਈ, ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੀ ਹੈ।
(ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 26)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ। (ਧਾਰਾ 28)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਵਿਜ਼ਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। (ਧਾਰਾ 20)।

226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ: -

- (a) ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ
- (i) ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) (ਏ) (i) ਨਾਲ ਅਟੱਟ ਹੈ। ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਇਨਸਾਫੀ ਯੋਗ ਹੈ;
- (ii) ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਪਿੱਛਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਅਤੇ
- (ਹਾਇ) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ, 10 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ, ਇਸਦੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਾਪਸੀ ਸਮੇਤ;
- (b) ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਜੋ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
- (c) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਤਿਮਾਹੀ ਰਿਟਰਨ ਸਮੇਤ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਦੇਣ। ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(6) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਕਰਨਾ।
- (d) ਦੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਛੇਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ
- (e) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕੈਸਟਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਸ.ਕੇ. ਹੀਰਾਜੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਬੀਕੇ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਡੀ.ਐਸ.ਬੋਪਾਰਾਏ, ਡੀਏਜੀ (ਪੀ.ਬੀ.), ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.

(1) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਦਾ-ਸਦਾ ਹਰੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਟਿਲਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਆਭਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਆਭਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(2) ਇੱਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਦਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਰੈਫਰੈਂਸ ਹਨ ਜੋ ਸੀ ਡਬਲਯੂ 297/78 ਵਿੱਚ 11 ਜਨਵਰੀ, 1979 ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

(3) ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ: 5944, 6465 ਅਤੇ 6760 ਆਫ 1976 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੱਚਾ ਕਪਾਹ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਜਿੰਨੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਕੁਚਲਦੇ ਹਨ।

Sterling Steels & Wires Ltd. v. State of Punjab and others
(M. R. Sharma, J.)

ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1977 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 169 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਤੋਂ ਤੇਲ ਦੀ ਪਿੜਾਈ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੇ ਕੇਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤਿਆਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਖੋਪ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਐਸ. ਸੀਖਿਆ 1941 ਅਤੇ 1978 ਦੇ 3297, ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 1976 ਦੇ ਨੰਬਰ 304, 1374 ਅਤੇ 1376 ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪਿਗ ਆਇਰਨ, ਖੇਤੀ ਸੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਟੀਲ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖੋਪ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 1977 ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਰੈਫਰੈਂਸ ਨੰਬਰ 14 ਅਤੇ 15 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੂਰ ਦਾ ਲੋਹਾ ਵੀ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਟੀਲ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖੋਪ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਰਾਏ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਏ.ਈ.ਟੀ., 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ/ 1966, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਦਾ?

ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਇਸ ਆਮ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

1. ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
2. ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਧਾਰਾ 4(ਬੀ) ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ (ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(3) 'ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ?' ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
3. ਕੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 286 ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ?

(4) ਕਪਾਹ, ਗਿੰਨ ਜਾਂ ਅਣਗਿਣਤ, ਤੇਲ ਬੀਜ ਅਤੇ ਸੂਰ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਾਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਇਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰੈਵੇਨਿਊ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਉੱਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂਆਂ

ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਜੋਂ। ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਦੇ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਾਲ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਲਗਾਵੇ।

ਲੇਖ।

(5) ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(6) ਐਕਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 15 ਨਵੰਬਰ, 1948 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ, ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਬਕਾਏ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਆਮ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ, ਡੀਲਰ, ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਟਰਨ-ਓਵਰ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ-ਧਾਰਾ ਸੀ, ਆਦਿ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਇੱਕ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ-ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਟੈਕਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੇ "ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨ-ਓਵਰ" ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀਲਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਟੈਕਸ 'ਮੁਕਤ ਵਸਤਾਂ' ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਡੀਲਰਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿਚੋਲੇ ਡੀਲਰਾਂ 'ਤੇ ਨਾ ਪਵੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਅਤੇ 21 ਨੇ ਦੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ 'ਡੀਲਰ' ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਟੈਕਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਟੈਕਸ ਯੋਗ ਟਰਨ-ਓਵਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਟਰਨ-ਓਵਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾ ਬੋਝ ਖਪਤਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਉਣਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹਨਾਂ ਮਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚੋਲੇ ਡੀਲਰਾਂ 'ਤੇ।

(7)) ਇਸ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 286 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ।

ਭਾਰਤ। ਉਹ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

(8) 8. ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ।-- (1) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। -

(a) ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ; ਜਾਂ

Sterling Steels & Wires Ltd. v. State of Punjab and others
(M. R. Sharma, J.)

- (b) ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ, ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ।
- (2) ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- (3) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(8) ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। 1956 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਯਾਤ ਹੋਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਿਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗਿੰਨਡ ਜਾਂ ਅਣਗਿੰਨਡ ਕਪਾਹ, ਪਿਗ ਆਇਰਨ ਅਤੇ ਆਇਰਨ ਸਕ੍ਰੈਪ ਦਾ ਵੀ ਉਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦਾ ਹਰੇਕ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ: -

- (a) ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ

Sterling Steels & Wires Ltd. v. State of Punjab and others
(M. R. Sharma, J.)

ਇਸਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ;

- (b) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:
- (c) ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਝੋਨੇ ਤੋਂ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਚੌਲਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਝੋਨੇ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ;
- (d) ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਧਾਰਾ vi(a) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਹਰੇਕ ਦਾਲ, ਭਾਵੇਂ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ, ਪਹਿਲਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਪਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਸਿੰਗਲ ਪ੍ਰਾਆਇੰਟ ਲੇਵੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਆਖਰੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ।

(9) 1958 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ 5 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1958, ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ।

18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1958। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਨੂੰ 'ਡੀਲਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ff) ਨੂੰ 'ਖਰੀਦ' ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 'ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨ-ਓਵਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖਰੀਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਟੈਕਸ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਗੰਨਾ, ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। . ਕੁਝ ਡੀਲਰਾਂ ਨੇ ਤੇਲ-ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਿਆ ਅਤੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਤੇਲ-ਕੋਕ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

Sterling Steels & Wires Ltd. v. State of Punjab and others
(M. R. Sharma, J.)

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੇਲ-ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਪਿੜਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ *ਰਘਬੀਰ ਚੰਦ-ਸੋਮ ਚੰਦ* ਬਨਾਮ *ਆਬਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰ ਅਫਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ*, (1) ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

(10) *ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ* ਬਨਾਮ *ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ*, (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਜ਼ਠਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੱਚਾ ਕਪਾਹ ਖਰੀਦਿਆ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਗਿਨਿੰਗ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿੰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਗੰਢਾਂ ਭੇਜੀਆਂ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਕੱਚੇ ਕਪਾਹ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਕੱਟਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਣ ਲਈ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਲਈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਪਾਹ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ 'ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ' ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਫਾਰਮ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸੋਧੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਰਨ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਮਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ।

(1) (1960) 111ST.C14 ! 9

(2) (1965) 16 STC 310.

ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(11) ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਗਨੇ, ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਖਰੀਦ-ਕਰ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ 1958 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 7 ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਰਾਜ ਲਈ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਐਕਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1960 ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 18, 1960 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ff) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ 'C' ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ pur ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਆਇਤ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ। ਸ਼ਿਡਿਊਲ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਕਪਾਹ, ਕੱਚੇ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਕਿਸੇ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਸ ਟਰਨ ਓਵਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਐਕਟ.

(12) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭਿਵਾਨੀ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ. (ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਵਜੋਂ) ਅਤੇ ਜਮਦਰਾ ਲਾਲ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ* ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

Sterling Steels & Wires Ltd. v. State of Punjab and others
(M. R. Sharma, J.)

ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਡੀਲਰ ਜਿਸਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਹੈ, ਮਾਲੀਏ ਤੋਂ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੇਵੀ ਕੋਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(13) ਪਟਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਭਿਵਾਨੀ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ* ਬਨਾਮ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ*, (3) ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਰਿਫੰਡ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਰਿਫੰਡ ਜਾਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਈ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਪੁਰ ਚੇਜ਼ ਨੂੰ ਡੀਲਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ *ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ* ਟੈਕਸ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਡੀਲਰ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ੁੱਧ ਟਰਨਓਵਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂ ਲਗਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਸਲ ਤੱਥ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ (ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟੀ

ਟੈਕਸ 0 ਦੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ । ਰਿਫੰਡ ਜਾਂ ਛੋਟ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਜੇਟੈਕਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗੈਰ-ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਲਾਪਣ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ

(3) (1967) 20 S.TEM

ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(14) ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 5(3) ਨੂੰ 1967 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 7 ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1958 ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵ, ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਆਖਰੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਖਰੀ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਭਾਗ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹਵਾਲਾ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੋਧ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ *ਰਤਨ ਲਾਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ*, (4) ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(15) ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ *ਪੰਜਾਬ ਖੰਡਸਰੀ ਉਦਯੋਗ ਬਨਾਮ ਰਾਜ*, (5) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ *ਖੰਡਸਰੀ* ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ *ਗੁੜ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ*, ਜੋ ਕਿ *ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਵਸਤੂ ਸੀ*। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2), ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੋ: -

5(2) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 'ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਡੀਲਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ-

(a) ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦਾ ਟਰਨਓਵਰ-

(i) ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ:

(4) (1970) 25 ਐਸਟੀਸੀ 136.

Sterling Steels & Wires Ltd. v. State of Punjab and others
(M. R. Sharma, J.)

(5) (1972) 30 STC 414.

(ii) ਉਪ ਧਾਰਾ (1-ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਯੋਗ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਟੈਕਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ- ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਪੈਕਿੰਗ ਲਈ ਕੰਟੇਨਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਾਲਾ, ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਅੱਗੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਜਿਹੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ff) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

(16) ਹੁਣ ਹੁਣ-ਸੀਸਬ-ਕਲਾਜ਼ c(ii) cl of JS clause c(a) tlof ਥੀਸਟੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸਰਕਲ ਨੇ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਕਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕਤ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਅਧੀਨ ਨੀਤੀ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਹਿੰਗੇ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਕੇ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਕੋਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ

Sterling Steels & Wires Ltd. v. State of Punjab and others
(M. R. Sharma, J.)

ਟੈਕਸ ਮੁਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਚੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

(17) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਲਾਂਕਣ-ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਸਨੇ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਖੰਡਸਾਰੀ ਵਰਗੀ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਕਿਹਾ-

“ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2)(ii) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਇਸਲਈ, ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਐਕਟ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਗੁੜ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖੰਡਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇਸਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ST XXII ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5(2)(a)(ii) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 1963-66 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਡੀਲਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਵੇਚੇ ਗਏ ਗੁੜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਟਰਨਓਵਰ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਖੰਡਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਉਸ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੰਡਸਾਰੀ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥ ਖੰਡਸਾਰੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਗੁੜ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਗੁੜ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਡੀਲਰ ਗੁੜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜੋ ਖੁਦ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 5(2)(ਏ)(ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁੜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ।

ਮੋਦੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-

“ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੋਦੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ, ਪੰਜਾਬ (ਸੁਪਰਾ 8) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੋਦੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੱਚਾ ਕਪਾਹ ਖਰੀਦਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਜ਼ਿਨਿੰਗ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਿਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੱਠਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਦਾ ਸੀ। ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ. ਆਪਣੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਪਾਹ ਦੀ ਖਰੀਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2)(a)(ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਮੁਕਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਪਾਹ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ - ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2)(a)(ii) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 26. 1949, ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਪਾਹ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚ 'ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ' ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਬਿਨਾਂ ਸੋਧੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਨਾਹ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ।”

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ-

“ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2)(a)(ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2)(a) ਦੀ)। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ

ਸਟਰਲਿੰਗ ਸਟੀਲਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਇਰਸ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੋ.)

ਐਕਟ 1963 ਦੇ ਐਕਟ 2 ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2)(a)(ii), ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖੰਡਸਰੀ ਦੇ ਮੈਨੂ ਫੈਕਟਰ ਲਈ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਗੁੜ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰਾਂ/ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁੜ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ/ਉਹ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਫੈਸੀ ਨੈੱਟ ਐਂਡ ਫੈਬਰਿਕਸ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ (6) ਦੇ ਤੱਥ ਮੋਦੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿਲਿੰਗ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(18) ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਆਈਐਸ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਟ੍ਰਿਪਲੀਕੇਟ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਤੇ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਡੀਲਰ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਿੱਛਾ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਆਇਤ। ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਟੈਕਸ-ਉਪਜਾਊ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਡੀਲਰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ. ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਧਾਰਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਚ ਲਈ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਓ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜਿਹੜੇ ਡੀਲਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਐਕਟ ਨੂੰ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 15 ਨਵੰਬਰ 1972 ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

“4(1) ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿਸਦਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1958 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖਰੀਦਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

4-ਬੀ. ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚੀ B ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਅਤੇ-

(1) ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਨੁਸੂਚੀ B ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ

ਸਟਰਲਿੰਗ ਸਟੀਲਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਇਰਸ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.)

- (ii) ਅਨੁਸੂਚੀ ਬੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਾਂ
- (iii) ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁੜ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ
- (iv) ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜਦਾ ਹੈ,

ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

5(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਡੀਲਰ ਦੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਧੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 1967 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(1-ਏ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ

ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 'ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਡੀਲਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ-

(a)...

(i) ...

(ii) ਉਪ* ਧਾਰਾ (1-A) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਲ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ; ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ, ਜਾਂ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪੈਕਿੰਗ ਲਈ ਕਟੌਨਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ। ਮਾਲ.

(3) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, -

(a) ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪੜਾਅ ਹੋਵੇਗਾ-

(i) ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਖਰੀ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਪੜਾਅ;

(ii) ਟੈਕਸ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਆਖਰੀ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਪੜਾਅ;

(b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੀਲਰ ਦੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ

Sterling Steels & Wires Ltd. v. State of Punjab and others
(M. R. Sharma, J.)

ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ
ਟਰਨਓਵਰ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(19) ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਨਜ਼ਰ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖਰੀਦਾਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4-ਬੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਉਸ ਪੜ੍ਹਾਅ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(20) ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਆਖਦਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ *ਰਿਵਾਨੀ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਇਹ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਨੇ ਲੇਵੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(ਏ) ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲਾਂ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। *hTe* ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਪਟਿਆ ਹੋਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮੁੱਖ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਰਗ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਲਾਗੂਕਰਣ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(21) ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹੀ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਧਾਰਾ *ਪੰਜਾਬ ਖੰਡਸਰੀ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੇ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਪਤ ਕਿੱਥੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਆਦਿ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਮਾਲ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਤਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। . ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ

ਮੌਜੂਦਾ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸੋਧ ਉਪਬੰਧ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਗ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਪਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪੜਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਨਿਯਤ ਨੀਤੀ ਹੈ।

(22) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰਾ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4, 4-ਏ ਅਤੇ 4-ਬੀ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਐਕਟ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(23) ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਧਾਰਾ 5(3)(a) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ, ਇਹ ਟੈਕਸ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਖਰੀ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ' ਡੀਲਰ ਜੋ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਸੋਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਸਿਰਫ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟੈਕਸ ਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਡੀਲਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਰੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟੈਕਸ ਇਸ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(24) ਦ ਸਟੇਟ ਆਫ ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਰੇਡੀਓ ਐਂਡ ਇਲੈਕਟਰੀਕਲਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (7) ਵਿੱਚ , ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਡੀਲਰ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰ (ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਟਰਨਓਵਰ) ਨਿਯਮ, 1957 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ, ਖਰੀਦਿਆ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਾਨ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰ (ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਟਰਨਓਵਰ) ਨਿਯਮ, 1957 ਦੇ ਨਿਯਮ 5(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ

Sterling Steels & Wires Ltd. v. State of Punjab and others
(M. R. Sharma, J.)

ਫਾਰਮ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਵੇਚਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ, ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਪੈਕਿੰਗ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ? ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 8(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਆਇਤੀ ਦਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਫਾਰਮ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿ ਮਾਲ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਮਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਫਾਰਮ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

(7) (1966) 18 ਐਸਟੀਸੀ 222,

ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ-

“ਐਕਟ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬੋਝ ਆਖਰਕਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੇ ਬਹੁ-ਵਿਆਪਕ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ 'ਤੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜੋ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟ ਦਰਾਂ, ਜਦੋਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸਮਾਨ ਉਸਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ; ਪਰ ਉਸਦੀ ਡਿਊਟੀ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਵਧਦੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਫਾਰਮ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਲ ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਡੀਲਰ ਮਾਲ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੁਰਮਾਨਾ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਡੀਲਰ ਤੋਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਫਾਰਮ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਹ ਰਕਮ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਖਰੀਦਦਾਰ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਫਾਰਮ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। . ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਵੇ

Sterling Steels & Wires Ltd. v. State of Punjab and others
(M. R. Sharma, J.)

ਖਰੀਦਦਾਰ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੀ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ, ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(25) Tn M/s. ਭੀਮ ਕਾਟਨ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ, ਸੰਗਰੂਰ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (8), ਮਾਲ ਨੇ ਇੱਕ ਸੀਯੂਇੰਗ ਡੀਲਰ 'ਤੇ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਫਾਰਮ ST-XXII ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਡੀਲਰ ਨੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਬੈਚ ਕੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਨੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਖਰੀਦ ਫਰਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਲ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(26) ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਇਹ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਡੀਲਰ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਖਰੀਦ ਡੀਲਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2)(a)(ii) ਖਰੀਦਦਾਰ ਡੀਲਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਮੋਦੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿਲਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਫਰਮ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਫਾਈਕੇਟ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (3 (ਬੀ)) • ਉਹਨਾਂ ਡੀਲਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਦੇ ਅਤੇ ਵੇਚਦੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

(8) 1973 ਰੇਵ. ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 208.

mann er. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਇਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4-ਬੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਹੱਥ ਵਿਚਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋਹਰਾ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। . ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅੱਧਿ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ - ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(27) ਤੀਸਰਾ ਸਵਾਲ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਮ ਕੇ ਕੰਦਾਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (9) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਦਰਾਸ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 7-ਏ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੈਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੈਸ. ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ-ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਆਦਿ (10)।

(28) ਪੰਜਾਬ ਖੰਡਸਰੀ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੀਸਰੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

(29) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ।

(30) 1977 ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 14 ਅਤੇ 15 ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(9) (1975) 36 ਐਸਟੀਸੀ 191.

(10) 1975 ਦਾ CW 7257, 12 ਮਈ, 1978 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਐਸ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

(31) ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ. 169, 1941, 5944, 6465 ਅਤੇ 1976 ਦੀਆਂ 6760; 1978 ਦੇ 1731 ਅਤੇ 3297; ਅਤੇ 1979 ਦੇ 304, 1374 ਅਤੇ 1376 ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ 15 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਸ ਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਸਿੱਧੂ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ.ਜੇ., ਐਸ.ਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਜੇ.ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ- ਐਪੈਲੇਟਸ।

ਬਨਾਮ

ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 255 ਆਫ 1975।

6 ਨਵੰਬਰ 1979 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ (1961 ਦਾ 32)— ਸੈਕਸ਼ਨ 29 (n)- ਪੁਨਿਆਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮ-ਨਿਯਮ 12. 19(11 ਅਤੇ 20(9)— ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਰਹੇ-ਨਿਯਮ 20(9) ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਅਤੀਤ, ਅਜਿਹੇ ਐਮਰਡੋਵੀ ਐਕਟੀਆਲਵ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਖਾਲੀ-ਇਮਵਲੁਈ- ਕੀ ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਾਂ ਬੀਨਾ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ-ਕੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ-ਪੱਛਮੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ¹ ਮੌਕਾ-ਕੀ ਲਾਗੂ ਹੈ।

ਹੋਲਡ, (ਗਰ ਮੇਜ਼ੋਰਿਟੀ ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ.ਜੇ., ਐਸ.ਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਜੇ.ਜੇ. ਕੋਨਟਰਾ.) ਜੋ ਕਿ ਪੁਨਿਆਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ 20 ਦੇ ਨਿਯਮ 16 ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਸਨੇਸੀਫਿਰਲਵ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਪੌਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਧਾਰਾ (1) ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ

ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ (2) ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਛੁੱਟੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (3) ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣਯੋਗ ਫਰਲੋ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਲਾਜ਼ (11) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ